

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI:NO:

**ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2024-2025 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 12. SINIFLAR
1. DÖNEM 1. YAZILI CEVAP ANAHTARI**

Okulunuzun Adı

.....

.....

.....

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.**YANGIN**

Yanmış ormandan geçtim.

Kap kara, kömürleşmiş ağaçlar. Yanmış otlar. Çalılar. Isırganlar. Tüm börtü böcek yanmış.

Kaplumbağalar. Tosbağalar. Kertenkeleler. Yılanlar yanmış. Kelebekler bile.

Toprak öylesine sıcak ki üstüne basılmıyor. Kayalar cehennem kayası.

Yanımdaki dostum, "Bilmem biliyor musun" diyor, "böyle yangınlardan sonra, eğer yağmurlar bol ve düzenli yağarsa bambaşka bir orman oluşur. Yeni ağaçlar, yepyeni bitkiler..."

"Ne kadar sürer bu," diyorum.

"Havaya bağlı," diyor. "Ben diyeyim yirmi, sen de otuz."

"Görür müyüz," diyorum.

"Bizler görmesek, çocuklarımız görür," diyor.

"Onlara ormanı nasıl korumamız gerektiğini öğretmemiz gerekecek" diyorum.

"Kendimize de," diyor dostum.

Üstüne basa basa bir kez daha; Kendimize de.

A.2.10. Metnin üslup özelliklerini belirler.**1. Cumhuriyet Dönemi'nde yazılan bu metinden hareketle küçürek hikâye türünün üslup özelliklerinden iki tanesini yazınız. (2 x 10 = 20 puan)**

- Küçürek hikâye de içinde yaşadığımız dönemin kendini dışavurumudur.
- Küçürek hikâyeler 750 kelimeyi geçmeyen anlatılardır.
- Küçürek hikâyede hikâyenin unsurlarıyla ilgili birçok ayrıntıya yer verilmez, şiirde olduğu gibi yoğun ve imgesel anlatımdan yararlanır.
- Küçürek hikâyelerde anlatılanlar; insan yaşamından dondurulmuş kısa anlar, yaşanmış küçük olaylar, anekdotlar, kurulan düşlerden biri, bir monolog, bir içsel düşünüş olabilir.
- Hikâyelerde de diğer hikâyelerde olduğu gibi insana özgü gerçekler (bireyselleşme, yalnızlık, yabancılaşma vb.) konuları işlenir.
- Küçürek hikâyelerde çok küçük bir olay ya da durum anlatıldığı için şahıs kadrosu, zaman ve mekân gibi yapı unsurları sınırlıdır.
- Küçürek hikâyede anlatım, anlatılmayan, gizlenen şeyde ortaya çıkar, bu nedenle anlam yoğundur ve bu tür hikâyelerin çağrışım gücü yüksek olduğundan bu tür hikâyeler bazen tek satır olabilmektedir.

A.2.13. Metni yorumlar.**2. Küçürek hikâyelerde şahıs kadrosu, zaman ve mekân gibi yapı unsurları neden sınırlıdır? Metinden hareketle açıklayınız. (25 Puan)**

Küçürek hikâyelerde kelime sayısı 750'yi geçmez ve bu hikâyelerde çok küçük bir olay ya da durum anlatıldığı için birçok ayrıntıya yer verilmez. Anlamın yoğun ve çağrışım gücünün yüksek olduğu bir tür olduğu için yapı unsurları sınırlıdır.

A.2.9. Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.

3. Haceli vakit kaybetmeden temel kazmaya başlar. Toprağı kazdığı ilk gün Irazca dışarı çıkar ve Haceli ile tartışır. Irazca'nın tepkisini gören Haceli bunun kolay olmayacağını farkına varır. Irazca'nın tüm engellemelerine karşın temel iyice kazılır. Temelin kazıldığı akşam Irazca, Haçça ve Ahmet temeli taşla doldururlar. Ertesi gün temelin doldurulduğunu gördüğünde küfürler etmeye başlayan Haceli'ye, Irazca buraya ev yaptırmayacağını söyler. Bayram ise anası Irazca'dan aldığı direktifler doğrultusunda sessiz kalır ve etrafına ev işiyle annesinin ilgilendiğini dile getirir. Haceli, ev işinde muhtarın desteğini arkasına almıştır. Muhtar, Haceli'ye yaptığı her işin arkasında kendisinin olduğunu söyler. Karataş köyünü Kaymakam'ın ziyaret edeceği haberi muhtarı telaşlandırır. Muhtar, Kaymakam için günlerce hazırlık yaptırır. Kaymakam için kuzu bile ayarlar. Kuzuyu, Haceli'ye verdiği talimatla Bayram'ın hayvanlarının arasından çaldırıştır.

Metinde ağır basan anlatım biçimini yazınız. (15 Puan)

Öyküleyici Anlatım Biçimi

A.2.16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

4. Yediveren gülü koridorun sonunda, binanın Abdurrahman Muhtar Şerefli düzbel Sokağı ()na bakan penceresinin önünde idi () İki buçuk metrelik dar ve uzun koridorun iki kat pencere camları bahçeye bakıyordu. Çürümüş toplu iğne, karbon kâğıdı, daktilo şeridi, vesikalık fotoğraf, ikametgâh ilmühaberi, iyi hâl kâğıdı, nüfus cüzdanı sureti ile tükürük, balgam, gözyaşı, yağmur, dolu, kar, yemiş, kuş tüyü, serçe, güvercin pıslığı karışımı, ezilmiş, çiğnenmiş esmer, kalorifer kurumu ile yer yer kuzguni siyah bir toprağın örttüğü bahçe. İnce, uzun ve ihtiyar akasyalar () kısa, bodur, mumyalaşmış mazılar, siyah çakıl taşları ve yıpranmış tuğla çerçevevi tarhları ile yapıldığından beri değiştirilmeyen, âdeta katılaşmış yeşil, siyah bir su ile dolu havuz, insanların oturmadığı, yağmurdan () kardan delik delik, oluk oluk çatlamış tahta sıralarla bu bahçe: üçüncü sınıf bir gazete fotoğrafı gibidir ()

Parçada ayraçlarla belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir? (5 x 2 = 10 puan)

(') (.) (;) (,) (.)

"Giriş" üniteleri ünite tablosunda belirtilen kendi konuları çerçevesinde ele alınacaktır.

5. **Toplumsal değişim, teknoloji ve sosyal medyanın dili nasıl etkilediğini kendi düşüncelerinizden hareketle açıklayınız.** (Puanlama yapılırken metin içerisindeki bütünlüğe - giriş, gelişme, sonuç- (20 puan), yazım kurallarına (5 puan) ve noktalama işaretlerine (5 puan) dikkat edilecektir.)

Toplumsal değişim, teknoloji ve sosyal medya; dili olumlu ve olumsuz olmak üzere farklı yönlerden etkilemektedir.

Günümüzde teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi, insanların yaşam tarzlarını, alışkanlıklarını ve iletişim şekillerini büyük ölçüde etkilemiştir. Özellikle internetin yaygınlaşması, akıllı telefonların kullanımının artması, dijitalleşmenin hızlanması gibi faktörler toplumsal yapı üzerinde önemli değişikliklere sebep olmuştur. Toplumsal değişim, teknolojinin hızlı gelişmesi ve sosyal medyanın yaygınlaşması önemli değişikliklere sebep olmuştur. Teknolojinin toplumsal değişim sürecindeki rolü, sosyal medyanın dil üzerindeki etkisi, iletişimdeki değişimler, kültürel etkileşim ve bilgiye erişim gibi konular, toplumsal değişim sürecinin farklı boyutlarını ortaya koymuştur. Özellikle sosyal medya; teknolojinin topluma verdiği hız nedeniyle kendi dilini oluşturmuş, belirli ifade kalıplarıyla dönen bu fakir ama hızlı dil beynimizi ve kelime haznemizi zayıflatırken sosyal ilişkilerimizi de tek düze bir hale sokmuştur. Örneğin, günlük hayatta "merhaba" yazmak sosyal ağlarda bir zaman kaybı gibi görülüp "mrh" şeklinde yazmak tercih edilmiş bu şekilde ünlü harfleri atarak yeni bir dil oluşmuştur. Bu dil sokağa indiğinde ise de Türkçeye zarar vermektedir.

Özellikle gençlerin sosyal medya da ve internet ortamında kendine özgü bir iletişim oluşturması dilin yozlaşmasında en büyük etkidir. Hayatı 100-200 kısaltma kelime ve emojiyle bir ekran karşısında hayat yaşayan, duygularını iki klavye basışıyla ifade etmeye çalışan, içine kapanık, kendini ifade edemeyen, hayatın zenginlerini kaçıran bir nesil yetişmiş olacak.